

MEDELKLASSKILDRING PÅ TOMGÅNG

Enligt recensenten Kristian Schultz så lyckas inte ens författaren Cecilia Davidsson att förvalta nerven kring mordet som sker i hennes nya roman. Huvudpersonerna, det gifta paret, Anders och Titti fångar inte alls hans intresse och det blir bara samma samma.

Kritiker: *Kristian Schultz* (Bibliotekarie på Kulturhuset Kåken, Göteborg)

Redaktör: *Maria Nordin* (Bibliotekarie på Biblioteken i Borås)

En av mina favoritnoveller alla kategorier är Cecilia Davidssons novell "Far, pappa, farsan" från novellsamlingen *Leva lite till*. Den skildrar inkännande och fint vardagshändelser i det lilla, som en vuxen dotters resa till Paris med sin åldrande pappa. Den har under åren blivit ett återkommande inslag i mina olika läsgrupper.

Därför var mina förväntningar höga på Cecilia Davidssons nya roman *Det var regnet*. Då jag inte läst någon av hennes tidigare romaner var jag nyfiken på hur hon hanterade det längre formatet.

Romanen kretsar kring det gifta paret Anders och Titti. De lever i en välbärgad villatillvaro med sina två barn, den ångestfyllda tonårsdottern Lillan och den normbrytande sonen Malte. Det är sommar, varmt, en planerad Greklandssemester hägrar. Anders och Titti anordnar parmiddagar, grillar i trädgården, allt under översyn av en grinig granne. Barnen däremot vill mest slippa sina föräldrar. I det risiga grannhuset bor ett gäng ungdomar och frågan är vad de håller på med. Är det porr, droger?

Så slår tragedin till. En regnig sommarnatt mördas en ung tjej och Anders visar sig ha befunnit sig i närheten. Vad gjorde han där? Vad försöker han dölja?

Jag höll nyligen i ett författarsamtal med Henrik Bromander, där vi diskuterade läget för svensk litteratur. Trots senare års landsbygdsskildringar var vi eniga om att ett överhängande problem för litteraturen är att den lider av en lika trött som tråkig upprepning. Författarna söker sig inte utanför sin snäva erfarenhetsbubbla och gräver alltid där de står, oftast i en trygg medelklassmylla. Ingen djupare research, inget fältarbete i främmande miljöer. Jag saknar överraskningar, att lära mig något nytt, att drabbas av rishøiska perspektiv från samhällets utkanter. Eller att träda in i det mänskligt fula och politiskt perifera, som i Henrik Bromanders romaner. Var finns den radikala nyfikenheten inför det okända?

Cecilia Davidssons roman lider av precis detta problem. En känsla av *déjà vu* infinner sig. Det känns som om jag läst om samma medelklasspar, samma barn, så många gånger förut. Att det är samma bubbla, samma problem, som tuggas om en gång till. Tonårigt självskadebeteende, en inställd semester, ett alkoholindränkt äktenskap instängt inom villans väggar. Berättelsen går på tomgång. Trots ett flödande språk lämnas jag oberörd och distanserad, eller kanske bättre, lätt uttråkad.

Karaktärerna är välskrivna men livlösa, då det känns som om de är ett destillat från ett dussin liknande romaner. Pappan Anders klagar på att yngre tjejer säkert ser honom som ett gubbslem fast han både betalar skatt och skänker pengar till Rädda Barnen, och blir självömkande när han tvingas åka buss. "Livet för det bussåkande folket, tänker han och tycker uppriktigt synd om sig själv."

Mamman Titti är hemma för att se efter den ångesttyngda dottern med självskadebeteende. När en vän kallar henne hemmafru och säger att hon borde återgå till jobbet nu när dottern mår bättre ilsknar hon till:

»Det är i all välmening jag säger detta till dig.«

Titti tittar på den röda näsan i väninnans ansikte.

»Du har rätt«, säger hon, »det är rätt att släppa taget. Jag förstår ärligt talat inte varför du och jag har hållit kontakten så länge. Gammal vana, kanske.

Artighet? Närheten mellan min bostad och ditt jobb? Kan det vara så simpelt?

Ja, så simpelt är det nog. Du är den enda jag känner som inte jobbar i city.«

Titti har höjt rösten och väninnan ser sig förskräckt omkring. Titti skjuter stolen bakåt och reser sig upp. Hon gör en gest över bordet:

»Tar du hand om det här? Jag har lite bråttom.«

Och innan hon går därifrån:

»Har du funderat på att byta ut den där näsan?«

På den här vägen fortsätter det, en storm i ett välbärgat vattenglas. Banala problem som aldrig bränner till. Inga stora hemligheter eller konflikter utan hela isberget syns ovanför ytan. Det finns inget sårigt mörker, inget som är hjärtnipande fint, likt relationen mellan far och dotter i min favoritnovell "Far, pappa, farsan". Det borde finnas delar som fångar mitt intresse; en förbjuden, död förälskelse; allt fuffens som pågår i det risiga grannhuset. Men inget av detta fylls med kött och blod, med en rå, hudlös närvaro. Den syrefattiga atmosfären i en uttjatad medelklassvärld ligger istället som en blöt filt över texten.

Dialogen är kanske det mest talande exemplet för det habila skrivhantverket som puttrar på och aldrig växlar upp. Som den här replikväxlingen mellan Titti och Anders:

»Vilket otroligt regn i morse«, ropar hon och sätter sig på trappan till altanen.

»Otroligt«, ropar Anders tillbaka.

»Osannolikt!«

»Verkligen!«

»Jag hör dig, herregud«, säger Titti. Hon har ställt ifrån sig glaset och börjat rycka upp gammalt gräs ur skarvarna i stenläggningen.

»Låt bli det där«, säger Anders.

»Kan inte.«

»Det är fredag. Fredag kväll.«

»Jag är hopplös«, säger Titti och tar en klunk och går in i huset. «

Det enda frågetecknet som pockar på min uppmärksamhet är frågan om vad pappan egentligen gjorde i närheten av mordplatsen. En mordgåta borde räcka för att spräcka den grå vardagstristessen, men pappans inre våndor och mysteriets ovisshet skildras för grunt för att verkligen kroka fast.

Världen utanför gör sig ständigt påmind och läsningens förtrollning lyser med sin frånvaro. Var det glassbilen som åkte förbi?

Jag när en allt starkare bromandersk önskan om att svensk litteratur ska ta sig utanför sin medelklassiga *comfort zone* och bryta ny mark. Inget mer av samma, samma. Jag önskar att Cecilia Davidsson kan göra det nästa gång. Formen, språket, har hon. Det som saknas är nyfikenheten.

Det var regnet

Cecilia Davidsson

Albert Bonniers förlag, 2026

Författarfoto: Johan Bergmark